

JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 3/2000 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 14 § lagen om genomförande av Eu- ropeiska gemenskapens kvotsystem för mjölk och mjölkprodukter

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 7 mars 2000 en proposition med förslag till lag om ändring av 14 § lagen om genomförande av Europeiska gemenskapens kvotsystem för mjölk och mjölkprodukter (RP 11/2000 rd) till jord- och skogsbruksutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- äldre regeringssekreterare Heikki Koponen, jord- och skogsbruksministeriet
- forskningsdirektör Ilkka P. Laurila, Lantbruksekonomiska forskningsanstalten
- mjölkombudsman Matti Voutilainen, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- intressebevakningschef Riitta Brandt, Valio Oy.

Dessutom har Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund lämnat ett skriftligt sakkunnigutlåtande.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att giltighetstiden för lagen om genomförande av Europeiska gemenskapens kvotsystem för mjölk och mjölkprodukter för-

längs med åtta tolv månaders perioder från den 1 april 2000 till den 31 mars 2008.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt sedan den har antagits och blivit stadfäst.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Motivering

Avsikten var att gemenskapens kvotsystem för mjölk skulle upphöra den 31 mars 2000, men giltighetstiden har förlängts genom rådets förordning (EG) nr 1256/1999 för åtta nya på varandra följande produktionsperioder från och med den 1

april 2000. Utskottet konstaterar att ett kvotsystem på gemenskapsnivå är absolut nödvändigt för Finland och för att vi fortfarande skall kunna producera mjölk i vårt land. Utan landskvoter skulle producentpriserna sjunka och produktionen koncentreras till de billigaste och mest

konkurrenskraftiga mjölkproduktionsområdena inom unionen. Även om transportavstånden i sig har en viss betydelse står sig Finland dåligt i konkurrensen i och med våra naturförhållanden och gårdsstrukturen. Dessutom sträcker sig effekterna av de investeringar som görs för att förbättra produktionsstrukturen (bland annat skydd för boskap) över en längre tidsperiod, något som krävs för att gårdarna skall löna sig. Om investeringarna skall löna sig och för att vi över huvud taget skall kunna producera mjölk under de förhållanden som råder i vårt land måste kvotssystemet kvarstå. Utskottet har i ett flertal sammanhang yrkat på att kvotssystemet bör bibehållas i unionen. Vad beträffar gårdsstrukturen i vårt land framhåller utskottet dessutom att det i sitt utlåtande (JsUU 3/2000 rd — E 69/1999 rd) med anledning av statsrådets redogörelse om programmet under det portugisiska ordförandeskapet särskilt fäste sig vid att Portugal ämnar fortsätta översynen av organisationen av marknaderna inom gemenskapens jordbrukspolitik med särskilt avseende på effekterna för små gårdar och en positiv inkomstutveckling för odlare. Med hänvisning till sitt utlåtande vill utskottet ånyo framhålla att Finland på denna punkt bör agera aktivt med utgångspunkt i de speciella förhållandena i vårt land och med hänsyn till ett smidigt stödsystem.

I propositionsmotiveringen konstateras att lagens giltighetstid bör förlängas för att penningrörelsen vid handeln med kvoter skall kunna skötas utan störningar. Genom jord- och skogsbruksministeriets beslut av den 26 mars 1997 om överföring av referenskvantiteter för mejerimjök (219/1997) införde Finland den 1 juli 1997 delvis ett administrativt handelssystem för mjölkkvoter, där staten köper och säljer referenskvantiteter till ett pris om 65 penni per liter med påslag för moms. Enligt utredning till utskottet har priserna vid fri försäljning sjunkit och efterfrågan på administrativa kvoter minskat under den tid kvotssystemet varit i kraft. I vissa fall har utbudet till och med överskridit efterfrågan. De regionala skillnaderna är emellertid stora såväl när det gäller priser som förhållandet efterfrågan—utbud. Den stora efterfrågan och

det knappa utbudet i vissa delar av landet höjer priset vid fri försäljning.

Även om Finland på gemenskapsnivå har nytta av produktionskvoterna leder produktionsrätten till att gårdarnas annars också höga investeringskostnader skjuter i höjden. Det kan hända att det i framtiden inte längre är nödvändigt för producenten att skaffa en kvot även om markkvoten överskrids. Eftersom stöden är kopplade till kvoterna (direkta stöd och investeringsstöd) tvingas odlare som vill öka sin produktion att köpa en kvot. De som behöver kvoter bör få dem till ett skäligt pris, menar utskottet. Detta kräver att bestämmelserna om handeln med kvoter är smidiga och administrativt betingar ett pris som står i rätt proportion till kvotens värde i mjölkproduktionen. Det är av största vikt, menar utskottet, att i synnerhet små mjölkgårdar får bättre förutsättningar att delta i handeln med kvoter och att få kvoter.

Utskottet har inhämtat att handeln med kvoter i sig fungerar bra i vårt land. En producent måste sälja hälften av sin referenskvantitet via det administrativa systemet medan den andra hälften kan säljas fritt. Systemet har ansetts ha många fördelar. Priset inom ramen för den administrativa handeln dämpar de pris som begärs på den fria marknaden. Exempelvis investerare kan därigenom anvisa referenskvantiteter till skäligt pris. Den fria handeln å sin sida gör det möjligt för producenter att skaffa sig större produktionsrätt när det administrativa systemet inte medger detta. Utredningar visar dock att det genomsnittliga pris som är lönt att betala för en kvotliter är lägre än det nuvarande administrativa priset. Utskottet har informerats om att jord- och skogsbruksministeriet hyser planer på att statsrådet redan i mars 2000 skulle utfärda en förordning om överföring av referenskvantiteter för mejerimjök. Förordningen innebär att den nuvarande handeln med kvoter, som till hälften är administrativ, fortsätter. Meningen är att i det sammanhanget bland annat försöka sänka priset på de administrativa kvoterna till cirka 50 penni per liter. Utskottet ställer sig bakom denna ambition. Enligt en utredning till utskottet har det administrativa priset och priset inom den fria

handeln närmast sig varandra, en utveckling som måste anses vara positiv.

Av de orsaker som framgår av propositionsmotiveringen och med stöd av erhållen utredning finner utskottet förslaget behövt och ändamålsenligt. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar med anmärkningarna ovan.

Förslag till beslut

På grundval av det ovan sagda föreslår jord- och skogsbruksutskottet vördsamt

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 14 mars 2000

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Timo Kalli /cent
vordf. Kari Rajamäki /sd
medl. Hannu Aho /cent
Pertti Hemmilä /saml
Matti Kangas /vänst
Tapio Karjalainen /sd
Lauri Kähkönen /sd

Esa Lahtela /sd
Eero Lämsä /cent
Pertti Mäki-Hakola /saml
Olli Nepponen /saml
Erkki Pulliainen /gröna
Unto Valpas /vänst
ers. Ola Rosendahl /sv.

Sekreterare vid sammanträdet var

utskottsrådet Carl Selenius.

